

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

ІХ Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

“ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ”

(Одеса, 23-24 квітня 2021 року)

Одеса -2021

☉ завдяки культивованим ідеям, змістам, стилям морально і естетично виховує, просвіщає і перетворює особистість, долучає людину до прекрасного, формує багатогранну картину його світу.

Сучасне суспільство за допомогою освіти повинно розвивати масову, немасову, елітарну культури як складові буття людини.

Список використаних джерел

1. Массовая культура и общество. Признаки, отличия от элитарной народной культуры. Режим доступа: <http://anews.com/novosti...massovaja...i...priznaki-otlichija...>
2. Солонин Ю. Н., Каган М. С. Культурология: Учебник. Москва: Высшее образование, 2007. 566 с.
3. Социологический энциклопедический словарь / ред-координатор Г.В.Осипов. Москва: Издательская группа ИНФРА М_НОРМА, 1998. 488 с.

Атаманиук Зоя Миколаївна – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ОСВІТА ЯК ЧИННИК КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Процес соціокультурної трансформації є фундаментальною проблемою для українського суспільства. Трансформаційні процеси відразу виявили ослаблення соціального контролю і державного регулювання суспільного життя, що призвело до деструктивних моментів функціонування соціальних інститутів. Так, у більшості держав пострадянського простору відбулося зниження обсягів виробництва, промислового і аграрного потенціалу, руйнування історично встановлених зв'язків, бюрократизація, зростання соціальної нерівності, люмпенізація значної частини населення, соціальне міфотворчість, ідеологічна невизначеність. Одним з факторів трансформаційних процесів українського суспільства є неефективність державного управління соціально-економічними процесами. Цим викликано в суспільній свідомості негативне ставлення до переходу до нових економічних відносин і ностальгічні почуття про минуле соціально-економічне устрої. Крім того, причинами розбалансованості економічного і соціального устрою є непослідовність в проведенні економічних реформ, відсутність адаптованої моделі трансформації суспільства, надмірно швидке «відкриття» економічних горизонтів, що спричинило до утиску інтересів вітчизняного товаровиробника, nereагування на дедалі зростаючу небезпеку таких масштабних соціальних процесів, як безробіття, бідність, злочинність, корупція, значною мірою послабили соціальну захищеність населення [1, с. 230].

Ці явища призвели до того, що в багатьох галузях життя суспільства, що трансформується – сімейної, громадянської, в сфері праці, освіти та ін. – особистість відчуває втрату колишньої потужності, стабільності, фундаментальності порядку життя. Лавина критики колишнього радянського ладу життя, що обрушилася на українське суспільство, дискредитувала в свідомості обивателя ідею шанобливого ставлення до держави і іншим формам соціальної організації. Цим викликано характерне на сучасному етапі для українського соціуму явище аномії (буквально «разрегульованість»), що призводить до «зростання ступеня невідповідності соціальної практики очікуванням особистості, яку відлякує невизначеність і зростаюча розбіжність основоположних ідеалів і норм в суспільстві» [4, с. 8]. До початку трансформаційних змін загальноприйняті норми управляли поведінкою особистості, і вона знала, чого можна очікувати від інших і що очікують від неї. В період соціокультурних трансформацій українського суспільства, змінюється життєвий досвід людей, він перестає відповідати звичним моделям. Свідомість пересічного обивателя не встигає за радикальними трансформаційними змінами, вона дезорієнтована. Суспільна

свідомість для кардинальних економічних змін в Україні була не готова, тому що ці реформи є трансформацією неорганічного типу. Трансформаційні процеси зараз представляють собою спосіб «наздоганяючого» розвитку [5, с. 22-30]. Різні сфери суспільства і його інститути, які охоплюються сучасними трансформаційними процесами, змінюються з різною швидкістю, оскільки вони брали ці трансформації по-різному і по-різному втілювали їх в життя. Соціальні теорії і програми перетворень змінюють один одного, так і не досягнувши практичної реалізації і бажаного результату. Внаслідок цього сучасне постмодерністське суспільство характеризується різноманітністю протиріч, конфронтацією соціальних устремлінь, зростаючої інституалізації спонтанних, імпровізованих людських дій, масовим залученням людей в процеси радикальних реформ [2, с. 32].

У перехідний період особистість не завжди здатна однозначно знайти своє місце. Тому людина надзвичайно гостро піддається екзистенційним інтенціям: відчуває швидкоплинність буття, відчувають себе в епіцентрі історичних подій, сумнівається в традиційних оцінках, гостро усвідомлює проблемність свого існування і нестійкість системи світоглядних орієнтирів. Нові цінності, завдання, які постають перед людьми не завжди можуть бути оцінені в умовах сучасної трансформації. Традиційні основи освіти та свободи перестали бути адекватними в сучасний період [3, с. 13]. Спрямованість і тенденції розвитку сучасної західної освіти представлені в роботах, що розглядають підхід до утворення з точки зору сучасних глобальних проблем (Д.Боткін, М.Маліца, Д.Медоуз, Л.Перельман). П.Гордон, С.Кравер, Х.Озмон, Д.Уайт, Д.Лангфорд, Д.Солтіс, І.Шеффлер розглядають систему освіти і виховання в сучасних умовах глобалізації та інформатизації. У сучасній філософській літературі проблеми реформування і вдосконалення освітнього процесу знайшли широке відображення в роботах В.Андрущенко, В.Біблера, А.Бойко, С.Гессена, В.Лутая, В.Давидова, В. Кременя, М.Євтуха, Є.Ільєнкова, Є.Борінштейна, М.Михальченко та ін.

Для успішного вирішення глобальних проблем, безболісної світової інтеграції та мирного вирішення конфліктів необхідним є вихованням в душі націєорієнтованих цінностей та з урахуванням ідеалів свободи. Культурне відродження української незалежної держави, необхідність вирішення складних соціальних, економічних і духовно-моральних проблем спонукають по-новому розглядати теоретико-методологічну основу існуючого освітнього процесу, його здатність в умовах системної трансформації забезпечити збереження і нарощування духовно-культурного потенціалу суспільства. В основі сучасних перетворень необхідні зміни, перш за все в сфері освіти, основним принципом яких є підготовка фахівця, здатного вдосконалювати свої професійні якості, відтворювати і розширювати свій життєвий досвід, духовно-особистісну культуру, загальнолюдські цінності. Оскільки освіта передбачає підвищення рівня культури особистості, її моральне збагачення, то через освітній процес кожне молоде покоління переходить на більш високий рівень усвідомлення та розуміння трансформаційних перетворень.

Проблема освіти як чинника розвитку особистості є ключовою для осмислення сучасної освітньої парадигми, з'ясування її соціокультурного смислу. Дуже важливо для вироблення методологічних підходів до дослідження освіти провести аналіз свободи особистості, розкрити обумовленість сучасного ідеалу освіченості основними соціокультурними цінностями, виявити закономірності розвитку особистості, розкрити вплив глобальних процесів у світі на ступінь усвідомленості свободи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрєєва Т. О. Від феномена людини до феномена людства / Т.О.Андрєєва. – Донецьк: ДонНУ, 2002. – 237с.
2. Возняк С. М. Духовні цінності українського народу / С. М. Возняк. – Київ; Івано-Франківськ : Плай, 1999. – 293 с.
3. Дратвер Б. Основи підприємницької діяльності: навч. посібник / Борис Дратвер. – Кіровоград : Кіровоградський держ. пед. ун-т ім. В. К. Винниченка, 2003. – 186 с.
4. Кавалеров А. А. Цінність у соціокультурній трансформації: монографія. – / А. А.Кавалеров. – Одеса : Астропринт, 2001. – 224 с.

5. Климончук В.Й. Взаємозалежність політичних свобод та глобалізаційних змін як проблема трансформації людської свободи // Політологічні записки. – 2014. - № 2(10). – С. 22-30

Podlozna I.B. - the student at the Chair of Psychology Odesa National K. D. Ushinsky Pedagogical University

Sklovsky I.Z. – Doctor of Philosophy, Associate Professor at the Department of Philosophy, Sociology and Management of Socio-Cultural Activity South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinsky

ANTON MAKARENKO IS THE FOLLOWER OF THE HUMANISTIC CONCEPTION OF FEUDIST

The national idea, as a search for a modern type of spiritual interpretation of the struggle for measuring its "own archetype" of Ukraine, is correlated with A.Makarenko, with the preservation of historical optimism, in order to overcome the primitive view of the bearers of small-towns on democratization and patriotism. **Key words:** laughter culture, Ukrainian spirit, traditions of patriotism and humanism, hermeneutics, passionaries', moral standards, prowess and virtues.

The post-classical metaphysics of the study of Ukrainian experience by the educators of the information age (V.Vernadsky, A.Makarenko,) reconstructs the spirit of the history of political thought - may embrace metaphysics, political science logistics of the nation or futurology, reviving the archetypes of the romantic and enlightenment procession. It should be the legacy of spiritual leaders reveal in terms of futurology, which determines the procedural logic educational space as "wonderful" context of the philosophy of history, which in this case is the best way of understanding "substantial" - transcendent depth of penetration Ukrainian reformer professional culture, A.Makarenko, a representative of the spiritual elite in the nature and structure of training patriotic people, the intellectual depth of our dreams kozakofilsko-kordotsentrychny staff - the foundation of national existence, encompassing spirit the dynamics of life [1].

The work of an outstanding teacher highlights the professional and socio-cultural component of his own philosophy of history, as well as the influence in the historical process of the image of Don Quixote of Zaporozhii on the knight execution of A.Makarenko of his particular role as the organizer of latent resistance to imperial invasion.

In their barracks, socialism tried to overthrow humanism, and the denial of human freedom, shaded by revolutionary phraseology. The phenomenon of some vulgar manifestations of mass violence is supposedly a form of secular missions. Although the spirit of the Kozakophilic necessity gradually forces the "little" person into an instrument not to be bureaucracy and despotism, but the productive forces and European humanities in favor of the European path of Ukraine.

European laughter culture was examined by S. Freud as a psychoanalyst proposed the character of "good knight" Don Quixote de la Mancha as a valiant knight isn't a comic hero but humorous fun arises from an inhibition of some affective excitation [3].

Originally Don Quixote de la Mancha purely comic figure, a big child infatuated by chivalric fantasy books author (Migel de Cervantes) at the beginning didn't want to say anything but after this the author awarded his person by profound wisdom and noble intentions and made it as a symbolic embodiment of idealism who believes strongly in the implementation of his goals and literally keeps his promises and then this person ceases to produce a comic impression [].

Carl Jung also continued Freudian cognition of humanism and the symbolism of good and evil in his key scientific works showing humanistic orientation of European archetypal nobility. Reader hasn't got any opportunity to get Archimedean fulcrum outside of his world relying on which he can "remove from loops" his time-limited consciousness and detect hidden characters in scientific and literary work [4].